

De oude kastanjeboom

'Doei mam, ik mag met papa mee naar opa!' Ronald geeft zijn moeder een kus en klimt dan achterin de auto. Papa start de motor. Ronald draait het raampje open.

'Doe opa de groetjes,' roept mama nog. Dan rijdt vader weg.

Het is niet ver rijden naar opa, hij woont aan de andere kant van het dorp. Als ze het erf oprijden, ziet hij opa al staan wachten. Zodra de auto stilstaat springt hij eruit.

'Ha opa! Hier zijn we hoor!'

Opa's lacht als hij Ronald ziet. 'Ha jongen, wat leuk dat je er ook bij bent.'

'Ik mag vandaag ook helpen met die ouwe boom omhakken!'

Opa's gerimpelde gezicht betreft. Ronald kijkt hem verbaasd aan. 'Bent u niet blij dat we komen helpen vandaag? Die ouwe boom is toch ziek?'

Opa gaat op het tuinbankje onder de grote oude kastanjeboom zitten en trekt Ronald op zijn knie.

'Nee, ik ben niet blij Ronald. Ik zal je het verhaal van deze boom vertellen, dan zul je vast begrijpen waarom ik vandaag een beetje verdrietig ben.'

Terwijl vader de kettingzaag en ander gereedschap uit de kofferbak van de auto haalt, begint opa te vertellen.

'Dit is al een heel oude boom. Dit jaar wordt hij vijfenzeventig jaar.' Ronald kijkt opa met grote ogen aan. 'Zo oud?'

Opa knikt. 'Het was in de winter van 1944. Het was oorlog, de Duitsers waren de baas in ons land. Ik was pas vijf jaar oud. Het was heel koud er was bijna geen eten meer. Op een dag zocht ik mijn moeder. Ik riep dat ik zo'n honger had. Mijn buik deed er zeer van. Toen zag ik mijn moeder in een hoekje zitten. Ze huilde. Er was helemaal niets meer te eten, alle kasten waren helemaal leeg. Ik vond dat zo erg, ik had mijn moeder nog nooit zien huilen. Ik wilde haar helpen. Die middag pakte ik mijn mooie kastanje, die ik in de herfst had gevonden, en stopte hem in de hoek van de tuin in de grond. Want ik wist dat je kastanjes kon poffen en opeten. Iedere dag ging ik kijken of de boom al opkwam. In de lente werd ons land bevrijd en vergat ik de kastanje helemaal. Tot op een dag mijn vader zei: 'Wat vreemd, het lijkt wel of er een kastanjeboom opkomt in de tuin.' En inderdaad, mijn kastanje was een heel klein boompje geworden. Een stille herinnering aan de hongerwinter.

Toen ik groter werd, kwamen er in de herfst kastanjes aan de boom. De eerste jaren maar een paar, maar later steeds meer. Op een dag, ik was toen al twintig jaar, kwam ik een heel leuk meisje tegen. Twee jaar later vroeg ik haar onder deze kastanjeboom of ze met me wilde trouwen.'

Het jaar erop stierven mijn beide ouders in een vreselijk auto-ongeluk. Dagenlang heb ik met mijn rug tegen deze oude boom zitten huilen. Ik ben samen met oma in dit huis blijven wonen. Een jaar later werd je vader geboren.'

Opa zwijgt even en staart in de verte. Ronald durft niets te zeggen en wacht geduldig tot opa verder praat.

'Toen je vader wat groter was, maakte ik een schommel aan die grote tak hier boven ons. Uren zat hij in de schommel, terwijl oma hem vanuit de keuken in de gaten hield. Weer later, toen je vader een echte wildebras was, bouwde hij in de kruin van de boom een boomhut. Hij heeft er zelfs een paar keer in geslapen. Toen kreeg ook je vader verkering en ging trouwen. Oma en ik waren weer samen. Ik maakte een fijne bank onder deze boom, dezelfde bank waar wij nu op zitten. Ieder jaar raapten oma en ik kastanjes en pofften we ze op een vuurtje. Tot oma drie jaar geleden ziek werd. Iedere dag, als het een beetje goed weer was, bracht ik oma naar ons bankje onder de boom. Daar kon ze zo van genieten. Verleden jaar is je omaatje gestorven... en ik mis haar nog iedere dag. En sinds die dag is ook de kastanjeboom gaan kwakkelen. Hij verloor zijn bladeren, er waren deze herfst geen kastanjes... Ik liet de bomendokter komen, vroeg wat er met mijn boom aan de hand was. Helaas, zei hij, de boom is ziek, hij moet worden gerooid.'

Opa kijkt Ronald aan. Ronald ziet een traan langs zijn gerimpelde wang glijden. Ronald slaat zijn armen om opa's nek. 'Niet huilen, opa! Ik ben er toch?'

Opeens krijgt Ronald een idee.

Die middag, als na veel zagen en hakken de boom helemaal uit de grond is gehaald, en de aarde weer is aangeharkt, neemt Ronald opa bij de hand. 'Kom mee, opa.'

Als ze bij de zwarte aarde komen waar vanmorgen de boom nog stond, haalt Ronald iets uit zijn zak. 'Kijk!' Tussen zijn duim en wijsvinger glimt het donkere rood van een prachtige kastanje. Hij laat zich op zijn knieën vallen en graaft met zijn vingers een kuiltje. Voorzichtig legt hij de kastanje in de grond en maakt het kuiltje weer dicht.

Vader komt er ook bijstaan en slaat zijn armen om Ronald en om opa heen. 'Een kastanje van onze eigen boom. Misschien zullen jouw kinderen ook zijn takken schommelen, Ronald.'

Ronald knikt. 'En dan zal ik ze opa's verhaal vertellen, van de kastanje in de hongerwinter.'

Eeuwoud Koolmees